

СЕЉАК

ЛИСТ ЗА ПРЕПОРОД СЕЛА

Правда држи земљу и гра-
дове, а неправда темеље обара.Год. I — Број 12.
МАЛО ЦРНИЋЕ п. Пожаревац
1 маја 1935 год.

Издаје и сарађује: КЛУБ МЛАДИХ ЉУДИ СА БЕЛА

Власник и уредник: СВЕТОМИР С. МИЛАДНОВИЋ, земљорад.

ИЗЛАЗИ:
СВАКОГ 1 И 15 У МЕСЕЦУ
ПРЕТПЛАТА:
за годину 20 дин., за пола год. 12 дин.

СЕЉАЧКА ПИТАЊА

Сељачка питања нису никада до сад била на дневном реду за решавање. Неће дуго ни бити. Јер сељачка питања не могу и неће да реше банкарни, крупни привредници, велепоседници ти похлепни профитери. Њих ће извршити само радно сељаштво, и само они људи, који цене значај радног сељачког народа у нашој земљи; који схватају природу сељаштва и који дубоко осећају и широко разумеју његове захтеве и потребе.

Значај радног сељаштва је:

у његовој обимности и бројности; у његовој произвођачкој и потрошачкој сили; у његовој националној и државној одбраненој снази и у његовом неисцрпном богатству свих вредности потребних за остварење највиших и најидеалнијих циљева човека и друштва.

Природа сељаштва је:

у његовим исконским светињама: Породица, Приватна својина, Слобода, Рад, Правда, Право, Отаџбина, па све остало.

Његови захтеви и потребе су:

да се радно сељаштво стави на прво место. Према њему подешавати и к њему управљати сав унутрашњи и спољни рад и настојања државе. Многобројним средствима савремене технике и државном заштитом праве вредности његовога рада и производа утврдити му опстанак и дати му могућности за пуно унапређење и прави живот.

Кратко: у нашој сељачкој земљи отворити све могућности, мобилисати сва сретства и све моћи да се сељачки сталеж, да се радни, продуктивни ред људи, уздигне на највиши степен просвећености, културе и потпуног напретка. А то ће се брзо постићи брзим преуређивањем земље на темељу значаја, природе и захтева овог сталежа који претставља милионе живља. Држави дати спољни изглед и унутрашњи склоп према сељачкој и радној класи, јер она и јесте држава; од ње држава и постоји, одржава се, живи и брани. Зато и држава за њу мора и постојати.

Ко ова питања мимоилази; ко ово не признаје за основни закон, а пача се у државне послове, тај је промашио пут, нестаје га и брзо се заборавља.

Пред овим питањима у другим земљама пао је социјализам. На њима ће изгубити битку комунизам. Због њих бледе фашизам и хитлеризам.

Пред овим се и у Југославији руши стара демократија и стари поредак.

У знаку овога код нас се рађа ново Југословенско време, које обасјавају зубљеноше природне светлости и носе силни борци новог Југословенског народног покрета Збор, рођених и однегованих у народу, на дну.

Радни народе Југославије, твоје време стиже. Води га високи барјак са крстом, знамењем твога распињаног сталежа.

Наше земљорадничке задруге.

Гледамо и жалимо.

У последње време сваки даном све више и више губе свој прави значај и онај драги лик.

Заборавиле су прво свога родитеља, па му на срнуле на сјај имена и величину дела. После тога бациле у кал своју дивну прошлост.

А данас гледамо и последњи чин њиховог свршетка: продају и закопавање највећих светиња, које су им давале задружни и високо морални значај.

Затрпавају се у пролазну политичко-друштвену каљугу задружна одличја: слобода; праведност, честитост, чистота и јасност, љубав и братство према свима, независност и висина.

Од економски праведних и етичких заједница људи, постају сумњива скупљалишта.

Од зборница и радионица добра, постају азили неваљалства и зала.

Уместо морала — шире неморал и непоштење. Редак је примерак задруге где нема: злоупотреба, крађа, превара, утаја, фалсификата, свађа, лажних сведочанстава, гнусних и ниских осуда. А то су би-

ли и главни изгониоци задружног духа из наших земљорадничких задруга.

Уместо рада на економском и друштвеном организовању радних маса, оне убрзавају лаке успехе болесних амбиција појединаца.

Уместо да задруге буду радионице за поправљање карактера код људи и духа радног елемента, радници нове човечне мисли, наше задруге су постале гласачке кутије, партијске станице за пријем и растурање партизанских парола, вицева, карикатура, лажи и обећања, роварења и подметања.

Постале су гласачки штабови, задружни прваци гласачки кортеши, а задругари изневерена и преварена војска, пред чијим очима у пуном разочарењу бледи сјај задружног почетка и удаљавају се далеко ка западу слике: једне кратке јаве и сна, на које се спушта густа, прашљива и тешка тмина.

Када се навршило четрдесет година задружно сунце борећи се годинама са тмурним облацима људске покварености залази за навек пред очима правих задругара, код којих се болно отима немоћни крик.....
недајмо задругарство...

Највиши циљеви

Васпитавати народ идеалом мира, рада, љубави, братства,

Уклонити из живота: равнодушност, успаваност, безнадежност, безидејност.

Спасавати од нечистоће тело, стан, храну и душу.

Укинути економско ропство и похлепу за материјалним благом.

Уништити духовно робовање заблудама, незнању, неуменју

Претварати: себичност — у пожртвовање, грамжљивост — у идеализам, индивидуализам у социјално осећање.

Откривати све вредности у што већем броју људи и омогућавати им развој до највишег степена.

Дати истини и правди највише место.

Чувати и темељно подизати омладину у духу друштвене правде, солидарности и стваралаштва.

Васпитавати и оспособљавати жену за сарадника и проповедника новог бољег, здравог и чистог живота.

Уређивати друштвену заједницу преко измирених економских интереса свих класа, за духовне слободе и права свакога човека да ужива у плодовима заједничке културе.

Идеја удруживања

Свака замисао било код појединаца било код маса, не може се остварити, док прво не добије облик изграђене идеје. Као таква она почиње да хвата дубоког корена у нама самим; постаје саставни део наших ткива па следствено и нас самих. Кад то буде ми престајемо да господаримо собом, и целим својим бићем у служби смо идеји. Чиме би се могла и објаснити пожртвованост како појединаца тако и маса за добро човечанства. Магелан још у XV веку примитивним оловним средствима предузима пут око света где плаћа главом. Њујоршки кафеџија предузима пут око света натрашке. Зар тај човек није прво постао оруђе своје идеје и т. д.

Ништа мање жртва не тражи од нас идеја удруживања. Сам човек је „сламка“ међу вихорове како је то лепо Његош казао. Ма колико данашњи поредак величао ситну сопственост она јесте и остаће оно што за црва комадић ђубрета, на коме се безпомоћно вије тамо амо да би и даље наставио своје патње.

Погледајмо своје ситне поседе у ширкоом пољу како је вештачки створен безброј међа тако да се на таквим поседима немогу применити ни справе са сточном запрегом, а о каквој моторизацији и да се не помишља. Упоредјењу са обрадом на велико у другим земљама, ово је само подражавање земљорадње, и ако је сврха да нас одржава у беди и немаштини, систем је не може бити бољи.

На супрот овој нашој поцепканости, престонички и други листови свакодневно пишу о огромним пољима која се заједнички обрађују по последњим тековинама науке. Тамошњи пољопривредник и незна шта је то напоран пољски рад, уз најгоре услове посне исхране, већ неколико сатно руковање машином.

Колико је ништавило појединац према удруженој снази најбоље пам илуструје слика највећег брода на свету „Нормандије“.

Појединац на тој грдосији једва се распознаје као бакцил. Још ако би иста служила заједници.

Кад ће удружен земљорадник саградити своју „Нормандију“?

Д. Стојановић
земљорадник

Свакојака чуда!

Предстојећи избори за народне посланике имају интересантних одлика. Нарочито у погледу на кандидате. У појединим срезovima, народ је појединим кандидатима објавно отворено непријатељство. Овакав став народа испољава се на нарочито специјалне начине. Где-где се изражава у духовитим досеткама; а негде у отвореном иступу у коме се обелодањује на видан начин непријатељство и нерасположење.

Има читавих, на брзу руку, испеваних песама; а има и теквих дочека, да се кандидати офарбају за тили час мушкочинама.

Порука гласачима

Драга браћо, размислите боље,
Петог маја не будите дроње,
Промислите коме глас да дате
Сами себе да не закопате.
Је ли браћо, посланици ови
Ти гледају да пуне џепови.
Три, четири године кад прођу,
Онда мало тек у села пођу.
Онда, брате, масе те и гладе
Па се мисле шта да ти ураде,
Да би дошли до масне награде.
А те паре, то су наша мука,
То је наша зарадила рука.
Па кад знамо да смо знојем стекли
Онда барем петог маја рекни,
Петог маја прени се, пробуди.
Те то, брате, одједном расуди.
Недај оном ко за тамо није,
Ко ће твој зној да вечито пије.
Ти ћеш, брате, вечито да мучиш,
Док се једном мало не научиш.
И док видиш коме треба дати
Оно право које ћеш гласати.
Ти проучи мало боље ово
Па затражи нека буде ново.
Гласај оне који ће да раде
А не оног који ће да краде,
И вечито да пуне џепове
Док ти, геџо, патиш од невоље.
Догод они за нос тебе вуку
Ти ћеш јадан да подносиш муку.
Зар немамо бар толико свести
Укинути те њине обести?
Тада би нам било много боље,
Живели би без многе невоље.
И ја мислим да то треба знати
Такве људе никад не гласати
И никад им поверења дати.
Гласај оне који су поштени
Што су правду у свом раду хтели.
Правда држи земљу и градове
Од зла брани народне домове.

Живко Т. Златковић
земљор. из М. Црнића

Будућност Југославије и народа захтева:

Да сви органи јавне службе морају имати не само приврженост држави и народној целини већ и беспрекорну личну исправност и стварну спрему.

Да се врши неумитна ревизија свих јавних службеника по овим начелима.

Да незаслужени не смеју добијати никаква унапређења.

Да се да слобода објективној јавној речи. Закон мора обезбедити основне и битне народне интересе од злоупотребе штампе. Исто тако закон мора заштитити саму јавну реч од личне неисправности и зависности оних који се њоме баве.

Да јавни терети не смеју убијати привреду. Јавни терети морају бити у сразмери са општим приходом.

Да терети за покриће јавних потреба буду праведно распоређени на пореске обвезнике и према њиховој стварној снази.

Да се изврши ревизија државних обавеза.

Да се организује народна привреда по општем привредном плану. Пољопривреда мора бити основица Југословенске привреде.

Да се сузбије несразмерност цена између земљорадничких производа и земљорадничких потреба.

Да се ударе највеће царине на све врсте луксузних предмета, који нам се довлаче из иностранства; а који ждери наше имање и срозавају наше друштво у моралном погледу. Ко хоће да се умива сапуном страног порекла, или ко хоће да се намирисае мирисима и водицама из страног света, нека најпре омогући пристојан живот нашем сељаку и раднику.

Да се уведе строга контрола и у народној привреди.

Да се објаве биланси свих такозваних наших „националних“ индустрија; да се објаве чланови њихових управа, да се јасно види шта је у позадини и ко све хара и пљачка и на какве се начине све то врши.

Да сваки у кругу своје власти има потпуну власт, али и потпуну одговорност да сноси за све своје поступке.

Да се да најпотпунија заштита и обезбеђење социјалних услова рада и радништва и могућност за културно развијање радника свих врста.

Да се задругарству поврати прави значај и осигура развој у правом духу. Задругарство морају да воде у сваком погледу „справни људи и над њиховим пословањем мора се завести најпуну контролу.

Да се изврши ревизија оних пензија, које су мимо закона и неправедно стечене.

Да се изврши ревизија такозваних „националних“ година, које су појединци помоћу партија и клика као наши љу-

ди неоправдано урачунали у године „државне“ службе или пензија.

Да се изврши ревизија пензија бројних министара, који су се измењали на министарским столицама од Ослобођења до данас.

Да се испита имовина и порекло имовине штићеника који су такорећи преко ноћи постајали богати и подизали луксузне палате са луксузним намештајима. То се мора учинити да биполитика и политички човек стекли углед и да би постали оно што само смеју да буду: највећа служба народу и држави.

За ово ће се до остварења борити и залагати **Југословенски народни покрет „ЗБОР“**.

У заверу противу зала

Ако са више пажње погледамо склоп данашњег друштва код нас, у нашој земљи, јасно ћемо уочити да се друштво расцепило на два неједнака дела. Да је наша друштвена целина пресечена на два света. Да су у нашој људској заједници завладала два духа. Да наш народ живи два живота. Да смо разврстани на две класе.

Та два живота у једном истом народу, та два света, два духа и два дела у једном организованом народу данас се више него икад јасно испољавају, јасно показују и супротстављају један другоме као две страшне међусобне супротности.

А то су: део, свет, живот, дух:

подјармљених и повлашћених,
гладних и преситих,
радних и нерадних,
поштених и непоштених,
окованих и снуждених робова
и бесних, раскаланих посподара.

Део првих претстављају милиони душа. Део других нека хиљада дебелих двоножаца.

На првој страни налазе се: ситни и средњи земљорадници, радници, занатлије ситни трговци и службеници, дакле мали радни продуктивни људи. Њихов је број огроман.

На другој страни видимо: тешки туђи и рођени капитал, банкократију, велепоседнике, масне препродавце, и другу високу нерадну госпоштину и дебелу профитерију. Дакле незнатни број паразита.

Незнатан, али свемоћан.

Премален, али прејак.

Најмалобројнији, али господар.

Док милиони погнуто раде, непрекидно и ропски. А мрвама се хране.

Милиони сеју, производе, стварају проводећи у зноју лица и замору руку свој мучни и горки живот.

Хиљаде само из те муке извлачи крупно незаслужено богатство и живе раскаланим животом. И деле правду: „једну немилосрдну и далековиду — за милионе других, а другу милостиву, слепу правду — за себе“.

И тако се зацарили наказни појмови: да гладује и робује ко ради, да благује и царује ко хладује.

Овакво наопако стање наступило је само због

духовне успаваности код радних, честитих људи, која је родила раздруженост, разједињеност, а тиме и распад снаге милиона да се одупру, да се раније супротставе хиљади готована.

Профитери су вечно одржавали власт над радним светом измишљањем масе нових и нових поквареначких трикова, лажи, обмана, забуна и насиља.

Тако су зла народу долазила са те стране. Експлоататори су лиферовали покварености, нагомилавали лажи, сејали неваљалства распаљивали страсти, убризгавали у народ злу вољу, злу крв и раздраживали је до братоубиства.

Од њих је потекла и њима служила она мудрост: „Раздружи, па подјарми. Заведи па завладај.“

Куцнуо је час да се радни народ пробуди.

Да сваког дана, сваке недеље, године оружа класну свест за борбу противу извора свих људских зала и праведни живот.

Време је извршило процес разлучивања. Створена су два дела.

Остало је да се милиони окупе **завере противу свих зала** збију у непробојне редове и крену

Напред!

Пред њима и у њима сва трулеж мора пасти.

Напред, под заверенички барјак. Друштвом мора да овлада један дух. Друштво мора да живи једним, човечним животом, Над светом мора да господари једна увек иста неумитна правда.

Напред!

Љотићев збор у Пожаревцу

Вођ и носилац Земаљске кандидатске листе Југословенског Народног покрета „Збор“ друг **Димитрије В. Љотић**, после сјајно успешних састанака са својим одушевљеним присташима у Вел. Градишту, Макцу и Раброву 30 априла стигао је и у Пожаревац, где га је чекао огроман број сељака, радника, занатлија и грађана у кафани „Берза“.

Мада је од раног јутра непрестано падала јака киша, ипак је народ жељан поштене речи и достојног вођства дошао на збор.

Друг Димитрија Љотић је освојио. Ушао је у душе и срца. Отуд изнео снагу народа, приказао је свима и ојачавши је вером у победу вратио понова у душе и срца његових „пријатеља, не, пријатеља — његових другова, не, другова, но више од тога, његових војника — бораца“ — како то он каже.

Када је уверио народ да у њему, у самом народу, леже све вредности и све силе за извојевање бољег живота, бољег времена, друг **Љотић** је изнео суштину програма Народног Покрета чији је он вођ и носилац земаљске кандидатске листе.

Део његовог говора о основним линијама Покрета, ми резимирамо у његова четири одговора:

1) Досадањим радом и управљањем земљом и народом учињено је да власт буде слатка, примамљива, неодговорна и зато су се тискали и незвани, и неспособни и недостојни.

Југословенски народни покрет тражи да државом управљају само: најспособнији, највреднији, најчеститији, најдостојнији. А то ће се постићи ако власт буде тешка служба народу, везана са тешким одговорностима, а не узгредни посао, лако а прескупо плаћено занимање, неодговорно пировање.

2) Досадањи рад и управљање учинили су да у земљи постоје две правде. Једна: слепа, блага, милостива за властодршце. Друга: далековидна, строга, неумитна — за оне који

нису на власти.

Покрет тражи једну правду за све. Једну неумитну, далековиду, безобзирну, али и за оне горе, па све до доле.

3) Досадањи рад оних који су управљали и управљају народом сводио се и своди на ситничарско политизирање. Странчарско, кликашко услуживање. Општенародна политика, рад за добро целог народа, није дошао на ред.

Покрет тражи да се укину партије, котерије, клике и мафије да би се уклонила ситничарска политика власти.

Хоће вођење опште народне политике.

4) Да би се ово спровело Југословенски народни покрет Збор позива сав Југословенски народ да се сврста у своје природне групе, у сталеже и кроз сталешко уређену државу узме своју судбину у своје руке.

На крају свога говора Љотић је позвао народ да пође под заставу Покрета Застава је пободена.

Борци се окупљају. Познаћете их по ова четири знамења.

Са највећом пажњом саслушана су излагања, па је уз одушевљено клицање кандадат за срез пожаревачки Светомир Миладиновић са неколико речи закључио овај одлични збор.

Пијаце.. Пијаце.. Пијаце.. е.. е.. е..

Наша земља је сељачка, земљорадничка. Стога, највећа брига и старање државне управе мора се посветити сељаку, земљораднику.

Како свеукупни привредни живот зависи од рационалне **производње** и активне **потрошње**, то се о сељаку мора бринути подједнако и као **највећем произвођачу** хране и свих сировина трговине и као **највећем потрошачу** свих врста прерађевина и израђевина.

Да би сељак-произвођач био способан и продуктиван потребно је производњу учинити рентабилном. Учинити, да производи имају **довољну и сигурну проодњу и пристојну цену**. Цену која ће **покрити** све трошкове око производње, платити све државне и самоуправне терете и дати преостатак преко тога за пристојан живот породице и унапређивање домаћинства, производног добра.

А да би сељак био и активан **потрошач** потребно је поставити његову производњу на рентабилну основу, т.ј. дати му да заради и пробудити му потребу за живот напредног човека.

Активирати промет добара значи: дати сељаку могућност да **производи**; да производ **свакад прода уновчи** и добија свакад добру пристојну зараду.

А то значи: за земљорадничке производе пијаце, пијаце и добре цене...

Пијаце... пијаце... пијаце... са великим прометом добре и сталне цене производа могу само учинити да се активира 80% потрошачког живља, а онда ће бити и рада и зараде свима осталима.

Сељак је запао у економске невоље само због **изгубљених пијаца**, због **укоченог** промета, због **оборених** цена.

И спасавати га треба тим редом и мерама на овим местима.